У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 185. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ЖОВТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, OCTOBER 6, 1971 No. 185. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Вівторок, 5 жовтня 1971

В АМЕРИЦІ

БАТЬКИ, ПОЛІЦІЯ І КЕРІВНИКИ ШКІЛЬНИЦТВА в ЗСА затривожені наростанням злочинности серед дітей. Ще немає статистичних даних, але всюди спостерігається збільшення кількости нападів, грабунків, побиття тощо між дітьми до 13-ти років життя. За останнє десятиліття кількість злочинів між дітьми зросла на понад 300 відсотків. Батьки інформують поліцію, що деякі діти, в тому й дівчатка, бояться заходити у школах до вбиралень, бо на них там нападають, або пропонують цигарки і навіть наркотики.

СЕНАТОР - ДЕМОКРАТ СТЮАРТ САИМІНГТОН домагається, щоб Сенат зменшив на 60% асигнування на „невиповіджену і неконтрольовану війну в Ляосі". Сенатор - республіканець Кліффорд Кейс із Ню Джерзі сказав, що він подасть пропозицію заборонити посилати американських військовиків і цивільних у Камбоджу. Сенатор Кейс твердить, що Пентагон послав до Камбоджі військовиків і цивільних і хоче посилати туди ще більше американців.

ЯК ПОВІДОМИВ КОЛЮМБІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, д-р Г. Гакслі з Чорчилл коледжу й Кембриджського університету здобув нагороду в 25 000 долярів імени Луїзи Гросс Горовіц за досягнення в ділянці біології. Він висвітлив важливу ділянку в біомеханіці живого організму, зокрема процес переміни хемічної енергії організму в механічну енергію — в рух.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА ПОВІДОМИЛА, що виникають нові труднощі з піднайденням відповідних кандидатів до Найвищого Суду ЗСА. Останньо відпала з різних причин кандидатура конґресмена Ричарда Проффа. У Найвищому Суді є два вакантні місця.

КЕРІВНИК ВІДДІЛУ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ при міському управлінні Ню Йорку Дж. Суґерман сповістив, що найновіша реформа в ділянці суспільної допомоги „велферу" не принесла сподіваного успіху і що кандидатів на таку допомогу не зменшується. Він сказав, що лише 4 відсотки з зареєстрованих були позбавлені допомоги за те, що відмовилися взяти працю, хоча й могли її виконувати.

ДЕПРТАМЕНТ ПОЛІЦІЇ В НЮ ЙОРКУ ПОВІДОМИВ, що за останні три дні, коли можна ще було реєструватись для участи в президентських виборах у 1972 році, в Ню Йорку зареєструвались 137 000 осіб, переважно з молодих виборців. Для участи в президентських та інших виборах в наступному році у Ню Йорку зареєструвались 3 мільйони 200 тисяч людей.

ФУНДАЦІЯ ФОРДА НОМІНУВАЛА вперше за останні 20 років двох жінок до „Ради довірених": Дороті Маршалл з Масачузетського Університету і випускницю Єйльської Правничої Школи Патріцію Валд, матір 5-ох дітей.

ДЕПАРТАМЕНТ ПОЛІЦІЇ НЮ ЙОРКУ ПОВІДОМИВ, що не мине й десяти років, як усі поліцаї, які бажатимуть підвищення на службі, повинні будуть мати вищу освіту, коледж або університет. Також набиратимуть до поліції кандидатів з вищою освітою, чи бодай з одним роком коледжу.

У СВІТІ

У КОМУНІСТИЧНОМУ КИТАЇ ПЕРЕБУВАЛА 19-тичленна делеґація японського парляменту, в якій були члени всіх більших японських політичних партій, під проводом колишнього японського міністра закордонних справ Аіхіро Фуджіяма. Наприкінці тих відвідин появився спільний комунікат делеґації і комунокитайських господарів, в якому стверджено, що Комуністичний Китай і Японія повинні підписати мировий договір і договір призни на базі відречення Японії від союзу з Вільним Китаєм і визнання принципу „одного Китаю", що його репрезентантом є теперішній режим в Пекіні. Китайські комуністи хочуть, щоб Японія була „невтральна", але в комунікаті нічого не згадано про союз Японії з Америкою.

ВИБІР НОВОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ ОН БУВ темою наради державного секретаря Вілліяма Роджерса і совєтського міністра закордонних справ Андрея Громика. Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант рішуче відмовився кандидувати на третю 5-річну каденцію і відходить з днем 31 грудня ц. р.

БРИТІЙСЬКА ПАЛАТА ГРОМАД ВИРІШИТЬ 28 жовтня ц. р., чи Британія хоче приступити до Европейської Економічної Спільноти. Газети передбачують, що „за" її приступлення висловиться велика більшість тієї нижчої палати британського порляменту, хоча більшість опозиційної Партії Праці, яка за свого володіння також старалася за вхід до ЕЕСпільноти, буде голосувати „проти". Колишній канцлер скарбу в соціялістичному уряді Гаролда Вільсона Рой Дженкінс є „за" приступлення.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ЗГИНУВ в терористичному замаху знову один державний службовик. Це вже 55-та з черги жертва терору за останніх два місяці. В минулому тижні тому вбито знову одного британського вояка. Вояки в свою чергу ранили і схопили того ірляндського снайпера.

МОСКОВСЬКА „ЛІТЕРАТУРНАЯ ГАЗЕТА" НАРІКАЄ, що в балтійських республіках, на Білорусі, в Україні та в центральній частині ФРСовєтської Республіки значно зменшилось сільське населення. Із сіл люди масово переїздять до міст, де більші заробітки. Совєтський уряд протидіє тенденції міських мешканців купувати залишені сільські доми: совєтські власті погрожують, що такі люди втратять свої помешкання у містах.

АМЕРИКАНСЬКИЙ БОМБОВИК УБИВ в Південному В'єтнамі, в обширі дельти Меконґу, випадково, 11 південно - в'єтнамських вояків і 11 дальших поранив, скинувши бомбу на невідповідну ціль. Американське летунство бомбардує безперервно комуністичні позиції.

ЯПОНСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА ПЕРЕБУВАЛА у Парижі, де відвідала різні тамошні цікаві об'єкти. Імператор Гірогіто і його дружина Наґако поїхали спеціяльно до університетської дільниці Лятен Квартер, куди приїздив був 50 років тому Гірогіто, як молодий студент — наступник престолу.

У ВАТИКАНІ ПРОГОЛОШЕНО, що Папа Павло VI розпічне беатифікацію колишнього польського духовника Максиміліяна Кольбе, який зголосився був в кацеті Освєнцімі добровільно на смерть, замість призначеного на смерть одного польського сержанта, що мав дружину і двоє дітей. Отець Кольбе помер голодовою смертю 14 серпня 1941 року. Папа відправить Богослужбу за саможертвенного духовника.

Президент вирішив застосувати Акт Тефта-Гартлі для припинення страйків портових вантажників

Вашінгтон. — В понеділок 4 жовтня ц.р. президент Ніксон, повернувшись із короткого відпочинку на Флориді, підписав екзекутивний розпорядок про застосування Акту Тефта-Гартлі у відношенні до страйків портових вантажників на східньому, південно-східньому та західньому побережжях, як також у пристанях Ґрейт Лейкс. Розпорядок Президента передбачає встановлення п'ятичленної ради для перевірки актуального стану ведених корабельними компаніями і проводами профспілок портових вантажників переговорів у справі нових контрактів і робітничих вимог. Після того, якщо наіменована Президентом рада ствердить у своїх звідомленнях, що немає виглядів на позитивне полагодження спірних справ, зв'язаних із страйками портових вантажників на всіх побережжях ЗСА, тоді президент Ніксон звернеться до департаменту юстиції з вимогою схвалити судову заборону продовжувати започатковані страйки і припинити їх на протяг 80 днів. Президент Ніксон вирішив застосувати Акт Тефта-Гартлі з огляду на те, що дальше тривання страйків загрожує здоров'ю і безпеці держави і може спаралізувати всю американську корабельну службу й індустрію. Головою ради для перевірки сучасного стану в переговорах президент Ніксон призначив проф. Дж. Кейта Манна із Школи Права Стенфордського Університету. Дальші чотири члени ради є професійними посередниками в питаннях праці. В урядових колах у Вашінґтоні сподіваються, що судова заборона страйків може бути проголошена вже найближчими днями. Страйк портових вантажників на західніх побережжях ЗСА триває від 1 липня ц.р., уже понад три місяці. Портові вантажники на сході ЗСА почали свій страйк у п'ятницю минулого тижня.

Палата Репрезентантів підтримує нову економічну політику Уряду

Вашінгтон, Д.К. — Уряд президента Ніксона здобув важливе визнання його нової економічної політики збоку Палати Репрезентантів, яка проголосувала за тимчасове стримання від підвишки платень федеральним службовцям. Підвишка мала наступити з кінцем грудня цього року, але урядова політика „замороження" цін і платень зустріла прихильне наставлення серед конґресменів. За те, щоб відкласти підвишку платень проголосували в Палаті Репрезентантів 207 конґресменів, проти було 174 голоси. Тим часом Сенат проголосував 64 голосами проти 4 за те, щоб коли закінчиться період „заморожування" цін і платень, збільшити платні військовим службовцям. На це Сенат додатково ухвалив 381 мільйон долярів. Період урядового „заморожування" цін і платень розпочався з 15 серпня і закінчиться 13 листопада. У Палаті Репрезентантів відчувався певний урядовий натиск на демократів, які хотіли б уневажнити шестимісячний період „заморожування" платень для федеральних урядовців. Проти наміру демократів одностайно виступили республіканські члени Палати, а до них приєдналось чимало демократів із Півдня. Підвищення платні для федеральних службовців і військових мало б наступити з початком наступного року, щоб більш-менш зрівняти їх із платнями в приватній індустрії. Однак, Президент має право відкласти таку підвишку, якщо тому не противляться Палата і Сенат.

Джордж Міні вимагає, щоб Конґрес знову перейняв контролю над економією

Вашінгтон. — Джордж Міні, президент Американської Федерації Праці-Конґресу Індустрійних Організацій (АФЛ-КІО), виступав у понеділок 4 жовтня ц.р. перед палатною комісією банківництва й валюти у справах нової економічної політики уряду президента Ніксона. У своєму виступі Міні стверджував, що Конґрес дав президентові Ніксонові „карт бланш" у запропонованому ним Акті про економічну стабілізацію і що Президент виявився негідний цього довір'я. Водночас із цим Міні, як головний речник американського світу праці, вимагав, щоб Конґрес відібрав дані президентові Ніксонові уповноваження і перейняв сам контролю над економікою ЗСА. Названа комісія Палати Репрезентантів переводить переслухання для перевірки здійснюваних урядом операцій зв'язаних з теперішнім замороженням цін і заробітних платень і для встановлення напрямних господарської політики ЗСА на майбутнє. У дальших своїх міркуваннях Міні вимагав, щоб здійснювана контроля над економікою була загальна, ефективна й рівна для всіх американців, і щоб відповідні жертви й тягарі несли всі верстви американського суспільства, а не тільки робітництво.

В Ню Йорку відзначають 40-літній ювілей Українського Золотого Хреста

Ню Йорк, Н. Й. (ПР) Український Золотий Хрест відзначуватиме тут 40-річчя свого існування ювілейним з'їздом та бенкетом 9-го й 10-го жовтня ц. р. в готелі Статлер-Гілтон.

Український Золотий Хрест це найстарша українська харитативна установа на терені ЗСА, яка постала 40 років тому, як українська червонохрестна організація. І на протязі тих 40 років Український Золотий Хрест перевів цілий ряд допомогових акцій. Згадати б лише більші, як допомогу політв'язням в Західній Україні, покривання видатків політичних процесів та допомога тим, що виходили з тюрем, допомога потерпілим від повені, намагання вислати допомогу голодуючим у підсовєтській Україні, яку не дозволила совєтська амбасада в Вашинґтоні, опіка й допомога заслуженим українським старшим патріотам і воякам, які опинилися в тяжких умовинах на еміґрації в Европі, успішна велика акція допомоги бідному населенню Карпатської України, допомога арештованим українцям у Франції, які відмовилися йти до польського леґіону, допомога інтернованим українцям у Швайцарії, допомога втікачам переїхати на стале поселення до ЗСА, допомога й вдержування діточих садків і шкілок у Европі, участь в акції допомоги українцям у Югославії, а тепер допо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП КАРДИНАЛ СЛІПИЙ НА РИМСЬКОМУ СИНОДІ ВИСТУПИВ В ОБОРОНІ ОДРУЖЕНИХ СВЯЩЕНИКІВ

Рим. — Аґенція Юнайтед Пресс Інтернешенел та спеціяльні кореспонденти і за ними світова преса подали вістку про виступ Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви Кардинала Блаженнішого Йосифа Сліпого на Третьому Архиєпископському Синоді Вселенської Католицької Церкви в обороні жонатих священиків східнього обряду та проти дискримінації цих священиків на Заході. В деяких повідомленнях виразно згадується, що докір дискримінації жонатих священиків східнього обряду виразно відносився до Америки. Верховний Архиєпископ Йосиф говорив, що коли від священиків східнього обряду, які виконують свої душпастирські обов'язки в західніх країнах, вимагається целібату, то для справедливости римо-католицькі священики на Сході повинні бути жонаті. Верховний Архиєпископ Йосиф дальше перестерігав Отців Синоду, що універсальна вимога целібату в Католицькій Церкві буде поважною перешкодою в екуменічному змаганні до єдности з Протестантською, Православною і Англіканською Церквами, що мають жонатих священиків. У повідомленнях про виступ Верховного Архиєпископа УКЦеркви на Синоді пригадується, що він відбув 18 років совєтської каторги.

У користь целібату виступив під час нарад Синоду коптійський Патріярх Александрії, Кардинал Стефанос І. Сідарус. Він твердив, що відступлення від целібату не було б мудрим кроком, бо „неодружені священики вартісніші від напів священиків". Він говорив, що очолювана ним Церква має тільки п'ятьох одружених священиків, а з них наймолодший має 55 років. „Як може одружений священик поділити свій час між його обов'язками і родиною?" — запитував Патріярх Сідарус, видвигаючи ще інші реторичні запити: чи може жонатий священик відвідувати недужих так само, як неодружений? Чи може він вдержати свою родину із священичої платні? І яке буде його відношення до родин, що практикують контролю народин? Патріярх Сідарус говорив, що від своїх одружених священиків він вимагає зрілости, прикладних родин та професійного життя з пенсією або більшим приватним майном. Папи Павла VI на цих нарадах не було з уваги на легку перестуду. В Синоді бере участь 210 кардиналів і архиєпископів

Державний секретар Роджерс поручав зберегти членство Вільного Китаю в ОН — порівнює Тайван з Україною

Об'єднані Нації. — Державний секретар Вілліям Роджерс виголосив у понеділок 3 жовтня велику промову на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, в якій палко арґументував і обороняв американську резолюцію, яка закликає прийняти до Об'єднаних Націй Комуністичний Китай, але й зберегти членство Вільного Китаю в ОН. Роджерс звернув увагу, що Вільний Китай — за офіційною термінологією Республіка Китаю — на Тайвані (Формозі) нараховує 14 мільйонів населення, себто більше, аніж його мають дві треті членських держав Об'єднаних Націй. Вільний Китай — казав Роджерс — дотримувався впродовж 25-тирічного свого членства в Об'єднаних Націях чесно і гідно принципів їх чартеру. В. Роджерс перестерігав проти творення прецеденту з виключуванням будь-котрого члена Об'єднаних Націй та особливо звертав увагу малим країнам, що коли буде створений той прецедент — то їм погрожує те саме. Боронячи право Вільного Китаю з осідком на острові Тайвані бути членом Об'єднаних Націй, державний секретар Роджерс заявив „Зрештою всі ми знаємо, що Білорусь і Україна не є окремими державами". Другу найбільшу частину своєї промови державний секретар присвятив справі ізраїльсько-арабського замирення, строго поручаючи обом сторонам погодитись щодо відкриття Суецького каналу як вступної стадії до загального замирення. Державний секретар привітав теж порозуміння щодо Берліну, до якого дійшли амбасадори 4-ох великодержав в Німеччині, але й вимагав швидкого й повного переведення того порозуміння в практиці.

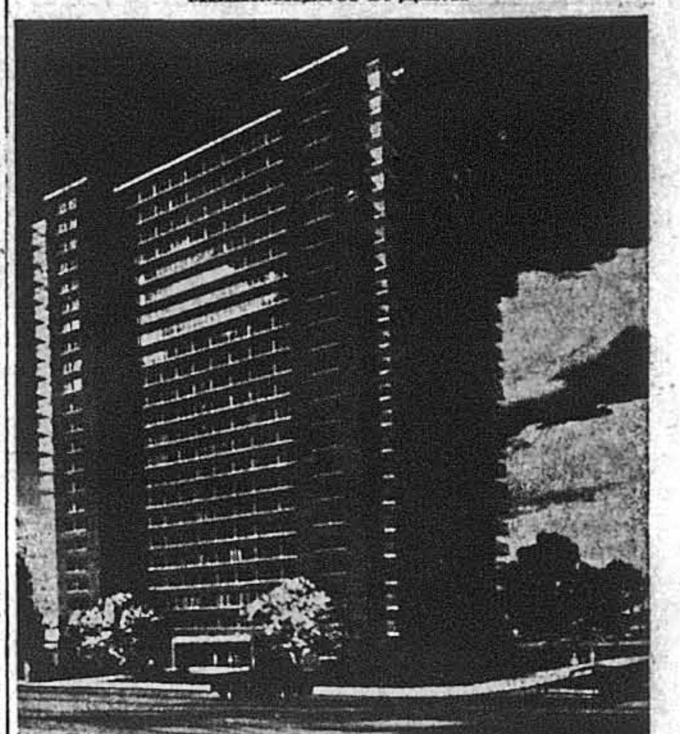
Косиґін відвідує Альжирію і Марокко, — Підгорний Північний В'єтнам

Альжир. — Совєтський прем'єр Алєксєй Косиґін прилетів великим совєтським пасажирським літаком „Ільюшін-62" в ескорті 4-ох бомбовиків типу „МІҐ" до Альжиру, де приготовано йому парадне прийняття. Вулиці були удекоровані альжирськими і совєтськими прапорами, газети вітали його трьома мовами, — арабською, французькою і московською. Косиґін переводить довгі розмови з альжирським президентом Хуарі Бумедженом. Припускають, що Косиґін привіз Альжирії якісь „дарунки" у постаті торговельних кредитів чи запевнення „приязни і безпеки". Альжирія і Совєти погоджуються однаково в справах В'єтнамської війни, як ізраїльсько - арабського конфлікту, але альжирські араби неохоче дивляться на приявність на Середземному морі могутньої російської фльоти, воліючи, щоб те море стало „озером миру". З Альжирії Косиґін переїде в цьому тижні до сусіднього Марокка, де він матиме нараду з королем Гассаном II. Західні коментатори оцінюють ту подорож Косиґіна поруч з одночасними відвідинами „президента" СССР Миколи Підгорного в Північному В'єтнамі, як дипломатичний протинаступ Москви проти намагань Комуністичного Китаю поширити свої впливи на всіх континентах.

Д-Р Я. К. ТУРКАЛО ДОПОВІДАТИМЕ ПРО БЛИЗЬКИЙ СХІД

На запрошення Американського Археологічного Товариства в м. Стемфорді д-р Ярослав К. Туркало з Ню Гейвену виступить з серією лекцій про Близький Схід. Перша лекція, намічена на початок листопаду цього року, і відбудеться на тему: „Політичні й релігійні взаємини в країнах Близького Сходу між рр. 1517 - 1967".

УНС БУДЕ СПОНЗОРОМ - ОПІКУНОМ ЦІЄЇ МОГУТНЬОЇ МЕШКАНЕВОЇ БУДІВЛІ

Це є проєкт могутньої, 23-поверхової мешканевої будівлі, що стоятиме в безпосередньому сусідстві нового 15-поверхового бюрового дому Українського Народного Союзу, який вже будується над Гудсоном в Джерзі Ситі. Цей мешканевий будинок, віддалений від нового будинку УНСоюзу тільки на один малий квартал, матиме 308 мешкань (апартаментів) для родин із поміркованими прибутками. Його будова має початися вже в найближчих тижнях на кошт федеральних, стейтових і міських фондів, а його приватно-громадськими спонзорами - опікунами є — за згодою і на рекомендацію правління міста — Український Народний Союз та Порторіканська Асоціяція. Спонзори - опікуни не мають відносно цієї будівлі жадних фінансових зобов'язань і також не матимуть з неї жадних прибутків, але матимуть голос в заряді будівлі та винаймі мешкань.

Михайло Горинь і Михайло Масютко звільнені з ув'язнення. — В Україні продовжуються арешти й суди

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). З України одержано вістки, що в серпні й у вересні ц. р. були звільнені з концтабору мовознавець і психолог Михайло Горинь зі Львова і літературознавець і педагог Михайло Масютко, засуджені в 1966 р. до шести років ув'язнення. Обидва були арештовані восени 1965 року під час масових арештів української інтеліґенції і їх судив совєтський суд за т. зв. антирадянську діяльність. Речінці свого покарання вони відбули частинно у Владімірській спецтюрмі і також в таборах примусової праці в Мордовській АССР. Разом з Михайлом Горинем був суджений також його брат Богдан Горинь, мистецтвознавець, який — повернувшись на Україну після відбуття вироку — мусить працювати тепер на фізичній роботі. Для Михайла Масютка вирок з березня 1966 р. був уже другим засудом, бо вперше він був арештований ще в 1937 році в добу сталінського терору і засуджений на п'ять років ув'язнення, що їх він відбув на Колимі. Під час відбування другого ви-

(Закінчення на стор. 3-ій)

С. Курдаков вибрав волю, дістане право азилю у Канаді

Торонто. — За повідомленням канадійських газет з останніх днів вересня, в тому „Віндзор Стар", стало відомо, що канадійський уряд дозволить найновішому політичному втікачеві із СССР матросові-старшині Сергеєві Курдакову залишитися на постійне життя в Канаді. С. Курдаков стрибнув у океан із совєтського судна „Єлаґін" поблизу канадійського берега й після важкої боротьби з бурхливим морем добрався на землю. Впродовж понад трьох тижнів канадійські власті не давали йому ніякої відповіді, чи залишать, а чи видадуть його до рук большевиків? Тому різні російські політичні організації, церковні громади, деякі канадійські посли почали писати листи й надсилати телеграми до міністра закордонних справ Канади Шарпа в Оттаві, до міністра іміґрації Лонґа, та до представника того міністерства у Ванкувері, де тоді перебував С. Курдаков. Згодом його перевезли в супроводі охоронної поліції до Квебек Ситі. Після телеграм і листів, а також збирання масових підписів під проханням надати С. Курдакову право політичного притулку і з домаганням, щоб у Канаді не сталось випадку, як у ЗСА із литовським матросом С. Кудіркою, що був виданий в совєтські руки, — міністер закордонних справ Отто Лонґ сповістив, що Сергей Курдаков через кілька днів дістане офіційні папери на життя в Канаді.

Відбувся Крайовий З'їзд УАПЦ — Соборноправної в Австралії

Мельборн. — У Карлтоні, частині великого Мельборну, відбувся в залі при Свято-Троїцькій церкві УАПЦ Крайовий З'їзд Української Автокефальної Православної Церкви Соборноправної, на розпорядження її Зверхника Архиєпископа Григорія. Делеґати З'їзду, інформував „Українець у Австралії" ч. 15/1971 року, обговорили поточні проблеми, заслухали звітів, вибрали новий провід УАПЦ Соборноправної на Австралію. Головою Крайової Церковної Ради обрано о. Григорія Керноса, його заступником — о. І. Миколаєнка. Між іншими членами Ради вибрано референткою жіноцтва сестру Надію Вересай, головою Ревізійної Комісії при Раді став А. Вересай. З'їзд звернувся з закликом до українців у Австралії і в світі гідно вшанувати 50-ліття відновлення УАПЦеркви - Мучениці та молитися за її дальший розвиток, як національної Церкви України.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65 ¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Контроверзійні вибори

Президент Ніксон на своїй останній пресовій конференції обороняв президентські вибори у Південному В'єтнамі, в яких єдиним кандидатом був теперішній президент Нгуєн Ван Тієу, філософським ствердженням: „кращий такий референдум, як ніякий". Президент Ніксон слушно звертав увагу на те, що у більшості азійських і африканських держав, з якими ЗСА мають дипломатичні взаємини, нема виборних голів і висловив жаль, що не вдалися американські заходи, щоб у тих виборах було більше кандидатів. Мовляв, нікого не можна примусити кандидувати.

Президентські вибори у Південному В'єтнамі відбулися минулої неділі, як своєрідний „референдум" чи „іспит довір'я" для Нгуєн Ван Тієу. Опозиція закликала бойкотувати вибори. Студенти, буддисти й інші противники тамошнього режиму переводили різні, хоч невеликі своїми розмірами, демонстрації, а комуністи намагалися перешкодити виборам, обстрілюючи 52 міста і військові об'єкти мінометним вогнем. Проте — за офіційним ствердженням — Тієу отримав 91.5 відсотка голосів з-посеред 7-ох мільйонів управнених до голосування громадян і таким чином обраний на наступних 4 роки.

Очевидно, тієї офіційної статистики не можна перевірити, а наявність у Південному В'єтнамі адміністраційного й поліційного апарату, підпорядкованого й вірного президентові Тієу, наперед запевняла йому перемогу. З погляду західньої демократії це була безумовна пародія виборів — з одним кандидатом і в атмосфері апатії суспільства та звичної слухняности владі. Але комуністи мають найменше право дорікати, що ніби ті вибори і мандат президента Тієу недійсні, бо це був, мовляв, фарс. „Вибори" в усіх комуністичних країнах є ще гіршим фарсом, бо там єдиний список визначає комуністичний партійний апарат, і будь-яка опозиція виключена.

Хоч не можна схвалювати способи правління президента Тієу, зокрема його махінації, що довели до резиґнації двох його суперників у президентських виборах, те, що сталося, має таки одну добру сторінку. У той критичний час, коли ЗСА відтягають війська з В'єтнаму, потрібна там сильна, стабільна влада. Програ Тієу відчинила б двері періодові боротьби за владу і дальшій черзі провізоричних військових урядів. Це було б нещастям для Південного В'єтнаму і для Америки. Із двох лих сталося менше, дарма що лихо дуже неприємне.

Право на притулок

Вільні країни світу шанують право людини на політичний азиль - притулок. Політичний втікач добровільно кладе на себе важкий хрест еміґранта, в більшості випадків без цента в кишені, часто без знання інших мов, без родини чи бодай знайомих за кордоном. Але людина йде на все, щоб тільки жити на свободі, і вже за такий крок вона варта підтримки і пошани.

Коли стався надзвичайно прикрий випадок з литовським політичним втікачем Сімасом Кудіркою, якого було видано з американського судна на совєтське судно через бюрократичну тяганину, президент Ричард Ніксон заявив, що такого більше не повториться. Тоді Президент сказав, що ЗСА завжди були і будуть гордими за свої традиції надання політичним утікачам права на життя, працю і щастя в Америці. Відповідні установи дістали в ЗСА вказівки щодо політичних втікачів. Звичайно, їх перевіряють, бо втікач може виявитись навмисне закиненим іншою державою шпигуном. Та коли виявляється, що людина дійсно втікала від політичного чи релігійного переслідування, — їй надається право на політичний притулок, право на нове життя.

Такого права дотримується і сусідня Канада. Однак, коли власті впродовж майже місяця не давали прямої відповіді, чи дозволять найновішому політичному втікачеві з СССР матросові Сергєю Курдакову залишитись у Канаді, тоді була змобілізована відповідними російськими організаціями в ЗСА і Канаді кампанія: полетіли телеграми й листи до Оттави, збирались підписи, були виставлені запевнення щодо місця праці для С. Курдакова. По одномісячній мовчанці міністер закордонних справ Отто Ланґ нарешті повідомив, що С. Курдаков залишиться в Канаді. Хто такий С. Курдаков, видко хоча б із такої його заяви: „Коли б молоді західні революціонери і соціялісти були в СССР і в них забрали їхні авта й будинки, то вони скоро перестали б вірити в комунізм".

Мих. Килимний

У МАЛИХ КОМУНІСТИЧНИХ КРАЇНАХ

Куритиба. — Дуже мало просякає у вільний світ вісток про життя в комуністичних країнах. Найбільше ми знаємо про СССР, звідки прибуває велика кількість утікачів, про Польщу, Румунію, Чехо - Словаччину, особливо після „празької весни", Східню Німеччину.. А от, наприклад, що нам відомо про Альбанію? Поза її виступами в пресі й радіо проти Москви та діяльність її делеґатів на терені організації Об'єднаних Націй, ніяких відомостей про цю країну в нас нема. Навіть докладніше про життя на Кубі, яка у нас „під самим носом", майже нічого не пишеться в західній пресі. Ось тому ми завдали собі трохи праці, аби дещо виповнити цю прогалину. Відразу признаємось, що багато відомостей не зібрали, бо їх таки нема, а базуємось на окремих вістках, що інколи потрапляють до часописів західнього світу, в нашому випадку — до бразилійських..

Дошкульне місце для Москви

Два мільйони альбанців самі собою не являють ніякої загрози для комуністичного колоса — Совєтського Союзу. Якби Кремль надумався, то міг би швидко дати раду з Альбанією, але остання має воєнну угоду з червоним Китаєм, а також близько неї є Югославія та Італія, які б теж „кривим оком" подивилися на аґресивні заходи СССР. Москва за малий шматок землі в Европі не хоче ризикувати Сибіром. Добре знаючи це, Альбанія не перестає критикувати Москву на всі боки.

Керує Альбанією комуністичний диктатор Енвер Годжа, що має 62 роки. Як і Тіто в Югославії, Годжа тримає в своїх руках всю повноту влади від часу закінчення минулої війни. Він — історик. Здобув освіту на французькій Корсиці і там колись викладав в одному з ліцеїв. Великий прихильник Робесп'єра та Марата, провідників Паризької Комуни, а з новіших комуністичних особистостей — Сталіна. Різних розмірів статуї Сталіна можна бачити по всіх закутках „глухої" Альбанії. Але ті статуї стоять завжди поруч статуй Енвера Годжі. У промовах альбанських комуністичних діячів, коли згадується ім'я Сталіна, то перед цим обов'язково згадується про Годжу.

Годжа пише „Велику історію Альбанії". Вже написав сім томів. Виключаючи червоний Китай, провідників майже всіх інших комуністичних країн він вважає „зрадниками". Ось одні із висловів у його „історії": „Не будемо робити різниці між юґославами та росіянами. Всі вони свині і хрюкають однаково".

У грудні минає десять років, як Альбанія зірвала всі зв'язки з СССР, зліквідувала совєтську військово - морську базу в порті Валона та повисилала численних совєтських „спеців", які намагалися керувати країною. Місце росіян - „ревізіоністів та зрадників" посіли червоні китайці.

Особистий приятель Годжі, комуністичний теоретик Місто Треска недавно вияснював, що росіяни дивилися на Альбанію, як на свого сателіта, натомість китайці завжди радяться з альбанським урядом і прийняті ухвали зразково виконують. Китайці вже вивершили 30 індустріяльних проєктів, опрацьованих китайськими інженерами. Тепер вони будують великий комплекс текстильних підприємств, перша частина якого вже готова (працює в ньому 6.000 робітників). У листопаді має бути передана в користування величезна г і д р оелектрівня Шкорда. На її будові, твердять альбанські комуністичні теоретики, „формувалась революційна свідомість" альбанських робітників та інженерів. Усі інженери дістають там однакову заробітну платню. А пересічна платня інженера дорівнює платні тракториста. Таким чином, починаючи від Шкодри, знищується, мовляв, різницю в матеріяльній винагороді між людьми фізичної та розумової праці. Цей факт дуже високо оцінює ЦК компартії Альбанії, хоч він суперечить вказівкам Сталіна про „ліквідацію зрівнялівки".

Взагалі в Альбанії запроваджено сім категорій заробітної платні, при чому найвища платня лише в три рази більша від найнижчої. Ось, наприклад, міністер дістає місячно 800 франків, а фабричний робітник середньої кваліфікації — 400 франків. Кошти життя в Альбанії невисокі і суворо контролюються урядом. Наприклад, місячна рента за мешкання не може перевищувати одноденного заробітку тієї чи іншої особи.

Щодо харчування, то альбанці — нарід не вимогливий і задовольняється в основному городиною та садовиною. М'яса споживають мало.

В Альбанії ніби „диктатура пролетаріяту", але до недавнього часу пролетаріяту там зовсім не було, а його виразниками вважалися комуністичні керівники. Тепер уже появилися робітники-пролетарі на тій самій Шкодрі і на вище згаданому текстильному комплексі.

Всюди, поза Тираною, столицею країни, в Альбанії дуже суворо перевіряється кожну сторонню особу. Серед малочисельного населення „гостя" пізнати дуже легко і його має право перевірити кожний місцевий мешканець: до кого та на скільки днів він прибув. Кудись на виїзд до іншого міста кожний громадянин Альбанії мусить дістати спеціяльний документ.

Згадуваний вище Треска пише: „Де ще, крім Альбанії, не існують ні церкви, ні податки?". За його ж свідченнями, „ вже чотири роки, як 800 мечетів, 608 церков і

(Закінчення на стор. 4-ій)

Осип Залеський

ФІЛЯРЕТ КОЛЕССА

(У сторіччя народження)

До ювілейних дат, якими відзначаємо цього року наших письменників, приходить ще сторіччя народження визначного дослідника української народної музики і композитора Філярета Колесси, вченого, що своїми науковими працями збагатив відомості про українську народну музику не лише серед українців, а також у міжнародній фолкльористиці.

Філярет Колесса народився 17 липня 1871 р. в селі Татарське, Стрийського повіту, в Західній Україні, в родині священика о. Михайла Колесси. Сім'я Колесси була споріднена з родами визначних тоді музичних діячів, як композитор Іван Лаврівський та світової слави оперовий співак Модест Менцінський, і ця музична обдарованість перейшла на синів о. Михайла, а в дальшому на внуків та правнуків. Старший брат Філярета, Іван, хоч за фахом був лікарем, цікавився етнографією і збирав та записував народні пісні в Стрийщині. Ця праця не лише збудила зацікавлення народною творчістю у хлопчини Філярета, але згодом послужила як матеріял для його студій. Другий брат, Олександер, професор української літератури у Львівському, а пізніше в Українському Вільному Університеті в Празі, хоч не мав безпосередньо зв'язків з музикою, писав тексти українських пісень і був науковим дорадником Філяретові в його праці. Його донька, Любка Колесса, відома в музичних кругах світу піяністка.

По закінченні науки в сільській школі, записали батьки Філярета до гімназії в Стрию, де вже тоді українське культурне життя було добре наладнане і де існували добрі хори завдяки Остапові Нижанківському, з н аному працівникові на музичному полі.

Музичних шкіл у той час в Галичині, за виїмком Львова, не було, тому й набути музичну освіту було не легко, а єдиними осередками, що плекали музику, були хори. Співаючи в гімназійному хорі, молодий Філярет дістав там початкові відомості з теорії музики, які доповнював самотужки з книжок, а грати на скрипці вчився у місцевого театрального капельника чеха Ф. Долісти.

Вже як учень гімназії почав Філярет записувати мелодії українських народних пісень та опрацьовувати їх для хору, в якому співав, а згодом був диригентом. Свої перші твори давав для оцінки Остапові Нижанківському, який своїми порадами заохочував його до дальшої праці. Та найкращим учителем Філярета був згодом, коли він був уже студентом, Микола Лисенко, якого Колесса ведвідував у Києві і з яким листувався аж покінець його життя. У листах давав Лисенко вказівки, як опрацьовувати народні мелодії, щоб вони не втрачали своїх особливих прикмет.

Закінчивши гімназію, записався Колесса, за тодішнім звичаєм, на теологічні студії у Відні. Там мав нагоду слідкувати за музичним життям, бувати на концертах, співати в хорах та слухати виклади з теорії музики в університеті у композитора А. Брукнера. По році теологічних студій залишає їх і записується до Львівського університету, де студіює українську та старокляcичні мови. По закінченні університету працює як учитель гімназії в Самборі, а по кількох роках у Львові. Університетські студії доповнює пізніше докторатом у Віденському університеті. В 1939 році був покликаний на професора Львівського університету, став членом Української Академії Наук і директором філії Інституту Фолкльору і етнографії. Помер у Львові 3 березня 1947 р. Працю батька на музичному полі продовжують його діти: син Микола, композитор і диригент, донька Дарія, піяністка і професор Львівської консерваторії, та їхні діти, себто внуки Філярета.

Попри вчительську працю в гімназії, яка була матеріяльною основою його життя, працював Колесса в хорах, Музичному Товаристві ім. М. Лисенка, деякий час у Музичному Інституті, але головну увагу приділяв праці в ділянці музичної етнографії. Почав з обробок народних пісень для хорів і посилав їх Миколі Лисенкові для оцінки. Лисенко давав йому вказівки, як треба підходити до обробок українських народних мелодій, бо вони, маючи свою питому ритмічну й мелодійну будову, не можуть бути опрацьовувані як інші мелодії, щоб не затратили своїх музичних прикмет. Це був новий підхід до української народної пісні, якого не знали давніші композитори, і тому їхні обробки мали характер німецьких хорових квартетів, як висловлювався Микола Лисенко. За вказівками М. Лисенка пішли його духові учні Ф. Колесса, К. Стеценко, О. Кошиць, а до досконалости д о п ровадив Микола Леонтович.

Користуючись вказівками М. Лисенка, Колесса видає свої обробки народних пісень: „На щедрий вечір" — збірка колядок для чоловічого хору (Львів, 1893), „Вулиця" — низка любовних народних пісень для мішаного хору (Львів, 1895), „Обжинки" — етнографічна картина для мішаного хору (Львів, 1898-1913), „Козаки в народних піснях" для чоловічого хору, „Низка лемківських народних співанок" (Львів, 1898), „Наша дума" — 50 народних пісень для мішаного і чоловічого хорів (Львів, 1902), „Руські народні пісні з Підкарпатської Руси" (Прага, 1923), „Волинські народні пісні для мішаного хору" (Рівне, 1937).

Крім обробок народних пісень пише Колесса також хорові твори до слів Т. Шевченка та інших авторів, зокрема до слів свого брата Олександра. Це — лише одна ділянка праці Колесси, але

(Закінчення на стор. 4-ій)

У ВСЯКОГО СВОЯ ДОЛЯ

ЗАЛИШЕНА НА СЕБЕ...

Мене вітає жінка середнього росту, із косою обведеною довкруги голови, перетканою густо сріблом... Говорить такою гарною мовою, що зразу запитую:

— Звідкіля ви, з яких сторін?

— Із Золочева, — усміхається вона.

Входжу до кімнати небагатої на меблі, але скрізь помітна дбайлива жіноча рука. На столі — навскіс скатерть у барвисті взори. Понад комодою — картинка: захід сонця, річка і дерев'яний поміст через моріжок. На комоді два фотопортрети. Підходжу ближче і розглядаю їх. Жінка пояснює, що зліва — її чоловік Микола, померлий тому шістнадцять літ, а праворуч її син. Як і в його батька, виразні великі темні очі і чітко окреслені риси обличчя; зодягнений він, либонь, чи не в гімназій н и й мундурок...

— Мій син, — пояснює жінка, — не тут, він на Воркуті вугілля копає... — І увічливо запрошує мене сісти біля столу. Здається, вона й не сказала отих слів про Воркуту — не завважую хвилювання — очі тільки, сливе, злегка заходять вологістю... — Мій син там вже двадцять шість років, а мій чоловік і до смерти нічого про те не знав, уое розпитував за ним.. Перша вістка прийшла, що син наш у повстанських рядах, друга — що коли вони цілим відділом мали перейти до Німеччини, команда їх завернула, сказавши: „А хто буде обороняти тих, що залишилися?" Так він і боровся до самого останку. Пізніше ми вже нічого про нього не чули, аж за кілька місяців по смерті мого чоловіка з Бельгії прийшло сюди слово, що він поза кільчастими дротами на Воркуті. Тепер він уже відбув своє, але кудою йому звідтіля їхати, коли тавро на ньому? Зараз запитують такого, а звідкіля ти, а чого там був? Я йому посилки посилаю, але тільки речі особистого вжитку, бо там за перепродування тяжко карають.

— Як ви дісталися до Америки? — питаю.

Виїхали ми із Золочева, там колись мій чоловік був учителем. І може тому, що мій Микола був такий добрий, лагідний і повний посвяти для інших — рискував своїм життям, щоб рятувати свого друга в Дрездені — мені все чомусь здається, що всі учителі — найкращі люди на світі. — Докладно й цікаво розказує мені про їхнє перебування в Німеччині, в місті Айзенаху, про людяного німця, що опікувався ними і давав їм найлегшу працю, про несамовите бомбардування, бо в тій місцевості якраз продукува л и Фав-2; скільки там вигинуло українців і про те, як вони просто чудом врятувалися. — Я переховувалася в заглибині під мостом, в ямі завбільшки такій, як у нас на селі переховували картоплю. Коли мій чоловік повернувся з Дрездену, побачивши з жахом, що всі наші люди мертві, запитався: „Ліно, ти живеш?" А сам був, як тінь — такий марний!

— По війні, в Реґенсбурґу осіло багато нашої інтеліґенції, і там заснувалася українська гімназія. Мій чоловік був її директором.

Жінка йде до сусідньої кімнати і виносить звідтіл я альбом. — Ось, може у вас трохи часу — подивіться, це альбом учнів тієї ж гімназії з 1949-го року. — Переглядаю альбом і знаходжу прізвища і фотографії моїх близьких і знайомих. А коли зупиняю свій погляд на одному учневі і кажу, що він мій свояк — жінка каже: — Він був моєму чоловікові наче б син, тим більше, що він, так як і наш син, був у тих самих рядах і боровся за Україну.

Жаль закривати альбом, звідкіля виглянув зовсім інший світ.

Ніяк не можу надивуватися, що ця жінка має сімдесять п'ять літ. У неї слова проходять швидко й вільно, крім цього у неї не абиякий талант розповідача.

Питаю: — А як наладналося життя по приїзді до Америки?

— Ми з чоловіком працювали по шпиталях, він чистив сходи, я працювала на кухні, легше було, коли прибирала в кімнатах медичних сестер: замітати підлогу, раз на тиждень стелити дівчатам ліжка. Мені було їх жаль, коли вони втомлені по дижурі мусіли братися до праці і я часто помагала їм, а вони казали: Ти нам, як наша мама"... Я не подавала свого правдивого імени, і мене кликали Мартою, бо чому усякі „боси" мають шморгати моїм іменем. Я горда зі свого прізвища, і мені здається, що я ні за що в світі його не проміняла б. Колись я сказала своїй матері, що тільки таке прізвищеноситиму, коли вийду заміж. Я пізнала свого чоловіка ще в четвертій гімназійній.

— А тепер я живу частинно із пенсії, а частинно на утриманні Вельферу. Нікого не маю з рідні, лише декілька знайомих, що часами мене відвідують чи я їх... Пригадую, як вперше прийшла до мене вістка, що мій син на Воркуті. Я прала білизну, її було багато і я була змучена. Аж враз стало мені незвичайно легко, і вся втома покинула мене. Спочатку думала, що це телефон в справі пам'ятника, що хотіли чоловікові його учні поставити... Але ні — це про мого сина! Завелика була радість, і я тоді втратила притомність.

І вона оповідає, а в її словах то співчуття до недолі інших, то радість навіть з приводу чийогось весілля, то нотки жури із-за своєї непевної долі...

Знаючи, що дорого платить вона за своє помешкання, питаюся, чому б їй не пошукати іншого.

— Не так то легко знайти хоча б і одну кімнату. Часами, коли і є, то високо вгорі, а я мала вже двічі серцеву атаку, і куди мені на старість сходами вгору дряпатись... Шукала я вже й за спільничкою, але молоді зі мною не підуть жити, а зі старшими і я не хочу — у них звичайно стільки хвороб, що листків на дереві, і нарікатимуть вічно, що і те їх болить і те. А так я сама та й тільки своїх нарікань мушу слухати.

— Не раз мене шарпає гри-

(Закінчення на стор. 4-ій).

Д-р Михайло Кушнір

ПОРЯДКУВАННЯ МИСЛЕННЯ

(3)

Марксизм

Заслуги Маркса, як піонера новочасної соціології, є — для Доналда Ніколла — безсумнівні. Між його теорією і християнством можна унаглянити такі подібності: 1. Ціллю життя не є власна негайна приємність, але боротьба: в християнстві проти сил темряви, в марксизмі проти капіталізму. 2. Тіла і його вимог не вільно оминати: християни вірять у воскресіння тіл, Церква говорить про недосконалість душ на тому світі, доки знову не сполучаться з тілом; для св. Томи душа є тілом у дії, його наука окреслюється деколи, як християнський матеріялізм; марксизм підкреслює, що людину треба найперше накормити і заспокоїти її потреби, згідно з якими має наступити розподіл матеріяльних дібр. 3. Чин і практика. Християнин каже, що віра без діл є мертва. Маркс твердить, що об'є к т и в н а правда є проблемою не теорії, а практики. 4. Погодження конечности, призначення і доброї волі. Християнин вірить, що без волі Бога волос не спаде йому з голови, і що він посідає вільну волю; марксисти обурюються, коли називають їх матеріялістами без п р и к м етника „діялектичний", бо в рамах діялектики є місце на вільну волю людини. З б і ж н о сті Маркса і св. Томи з Аквіну на тему приватної і суспільної власности наглядні.

Але, не зважаючи на стільки подібностей, засаднича різниця лежить у самому підложжі. Цілком відмінний дух оживляє християнство. В центрі християнського світу є Бог, який у своїй любові приймає людську природу і жертвує людям Боже життя, чого вони не могли б здобути власними силами. В центрі марксистського світу стоїть прометеївська постать, вимріяна Карлом Марксом майбутня людина, яка видере природі її таємниці і стане паном створіння. „Будете як боги" — оце джерело і ціль марксистських амбіцій і оце диявольська спокуса, що веде християнина до загибелі.

Феноменологія

Школа феноменології Гуссерля (1859-1938) принадила німецьких м и с л ителів прерізних напрямків. Їх погляди і перебіг життя неначе свідчать про те, що вони не зуміли скоординувати наук свого майстра. Макс Шелер, називаний колись католицьким Ніцше, закінчив життя як невіруючий. Мартин Гайдеґер був учнем єзуїтів, відійшов від віри, став нацистом, інспіратором екзистенціялістичного атеїзму, хоч сам не є атеїстом. Едіт Штайн вступила до Кармелю і була замордована гітлерівцями.

Безсумнівною заслугою феноменологів є відверте й повне пошани наставлення до світу, підкреслювання часто забуваного елементу, яким є властивий стосунок дослідника до предмету досліді́в, — вільний від упереджень. Але обмежене створіння, яким є людина, не може осягнути „чистої феноменології", і тут лежить слаба точка Гуссерля. Є неможливістю, щоб створіння могли глянути на світ без яких небудь заложень, ані щоб доходило до правди без формулювання суджень. Ані один людський суд не узгляднює цілої правди, що є одним із аспектів нормальної людської недосконалости. Очевидно, що знання, яке було б абсолютно тим самим, що її предмет — втішалося б ґарантією певности й докладности, але якщо таке знання хотів Гуссерль осягнути, то на „здоровий розум" погодимося зі св. Томою з Аквіну, що це — недосяжна ціль, що тільки для Бога буття і знання є одним, для нас вони є віддільні, мусимо лучити буття і знання з поміччю суджень. В противному разі наша думка була б творчою в такій самій мірі, в якій думка Бога є творчою, ми не були б створінням, але сотворителем. Едіт Штайн послугувалася феноменологічною методою в рамах томістичної містики й її твори є хвалою феноменологічної школи („Скінчене й вічне буття" — „Знання Хреста" — „Св. Тома і Гуссерль").

Феноменологія, як кожний хіба філософічний напрямок, не є новиною наших часів. Дунс Скотус, францісканець XIII стол. (1266-1308) є віртуозом цієї моди. В наступному поколінні філософію Вілліяма Оккема вважають реакцією на феноменологію Скотуса, вона приймається у паризькій фізиці в XIV стол. Тепер бачимо відворотну реакцію: надмір позитивізму XIX стол., що редукує світ до механічних понять матерії і руху, спричинив наворот феноменології, яка підкреслює індивідуальний характер і складність усіх явищ.

Екзистенціялізм

Що це є? „Я є екзистенціялізм" — відповідає Бердяєв. Не було б легко виготовити список екзистенціялістів. Може треба було б почати його від Того, якого ім'я: „Я є той, хто є". На списку був би Сократ, що ставить знак запиту на кінці дискусії, щоб показати, що буття лежить поза межами людської мови; і св. Августин, св. Тома з Аквіну, Дунс Скотус, Паскаль. Новочасний екзистенціялізм з в и чайно виводять від данця Сорена Кіркеґорда (1813-1855) і зачисляють до прихильників цього напрямку такі прізвища, як Достоєвський, Бердяєв, Л. Шестов — відомі російські письменники і мислителі; жидівський філософ Мартін Буґер, німецький поет Райнер Марія Рільке; письменник Франц Кафка, протестантський теолог Карль Барт, католицький філософ-драматург Габрієль Марсель, філософ-атеїст Жань Поль Сартр, французькі письменники Альберт Камюс і Жорж Батайль; Карль Ястерс, психіятр, професор філософії в Базелі.

Запитання екзистенціялістів: що це є людина й яке її призначення? - найважливіше запитання, яке homo sapiens може собі поставити. Аналіза ситуації доводить екзистенціялістів до висновку, що людина є неначе зломана, і це саме стосується її оточення. Яким способом має здійснитися людська доля, як маємо осягнути повноту, зцілити це поламання — не отримуємо ні одної узгідненої рецепти, хоча всі автори немовби твердять, що людина мусить вийти понад себе. Гайдеґер бачить оце ex-ist, вихід із свого єства, почерез смерть; Ясперс вірить у трансценденцію, яку осягнено дивлячись смерті просто у вічі, не кліпаючи повіками. Для християнина ці погляди є певною формою культу хреста без Христа; в кожному разі вони представляють людину як шукача Бога, як каже Шелер. Це легко може здеформуватися в змагання стати Богом, про що пише Андре Жід і Жан Поль Сартр, який знає, що це його змагання абсурдальне і починає своє розумування від ствердження, що існування є абсурдом. Екзистенціялісти твердять, що Бог помер, але постійно повертають до теологічних тем. „Чи можна бути святим без Бога? — це єдина конкретна проблема, яку сьогодні знаю", каже Камюс.

(Закінчення буде)

Михайло Горинь і Михайло Масютко звільнені з ув'язнення. — В Україні продовжуються арешти й суди

(Закінчення зі стор. 1-ої)

року він хворів на виразку шлунка. Михайло Горинь під час відбування свого засуду був кинутий на шість місяців у тюремний ізолятор за поширювання „антирадянських" матеріялів серед в'язнів. Разом з Іваном Кандибою і Левком Лук'яненком, які перебувають в ув'язненні ще з 1961 року, Михайло Горень протестував у листі до Об'єднаних Націй проти затруювання харчів в'язням і в листах до КГБ проти брутальної поведінки концтабірної адміністрації із старенькою і хворою на серце жінкою — матір'ю одного із українських політв'язнів, що прибула відвідати свого сина в концтаборі.

Одержано також інформації, що в Україні продовжується переслідування українських патріотів. На початку вересня ц. р. Львівський обласний суд засудив лікаря Семена Корольчука на чотири роки ув'язнення в мордовських таборах суворого режиму за статтею 62-ою Крим. Кодексу УССР, в якій іде мова про поширювання наклепів на совєтську політичну і соціяльну систему. Йому закидали зокрема те, що він мав намовляти до читання писань Валентина Мороза й інших видань захалявної літератури. Вперше С. Корольчук був арештований 1967 р. за знайдену в нього „Історію України" Михайла Грушевського та інші „антисовєтські" видання. В липні ц. р. судили в Одесі лікаря Притику за здогадне поширювання самвидавних публікацій.

Між виданнями захалявної літератури, що поширюються тепер в Україні, набуло широкої популярности останнє слово Валентина Мороза, виголошене ним в кінцевий день його процесу 17 листопада 1970 року. У своєму виступі перед совєтським судом В. Мороз заявив, що вирок на 14 років ув'язнення не зламає його та що він переконаний, що сучасний стан національної свідомости українського народу причиниться до посилення його самооборони. Судові репресії у відношенні до нього й інших діячів української культури В. Мороз назвав „бумерангом", який вдарить по теперішньому режимі". В колах української інтеліґенції й молоді в УССР називають це заключне слово В. Мороза „останнім поличником для КГБ".

В Ню Йорку відзначають 40-літній ювілей УЗХ

(Закінчення з 1-ої стор.)

мога найновішим жертвам сучасного руху спротиву в Україні. Попри харитативну діяльність, Український Золотий Хрест має й великий капітал пророблені громадської роботи та допомоги визвольній боротьбі українського народу, яку УЗХ проводить у співпраці з ідейно-братньою організацією ОДВУ.

Ювілейний З'їзд УЗХ починається в суботу, 9-го жовтня ц. р., о год. 10 рано. Того ж дня та в тому самому готелі й часі відбудеться ділова конференція ОДВУ. На ранішній сесії з'їзду УЗХ виступить з доповіддю ред. О. Зінкевич на тему „УЗХ і українські політв'язні". На пополудневій сесії з'їзду відбудеться панель із доповідями Оксани Генгало про „Участь УЗХ у світових і крайових виховних радах", Наталії Іванів про „Участь УЗХ у світових радах і комісіях Суспільної Служби", Ніни Михалевич про „проблеми виховання нашої молоді" та Володимири Кавки „як зрушити й поширити організацію".

Вечором тієї ж суботи в год. 7-ій буде ювілейний бенкет УЗХ в тому ж готелі. Під час бенкету буде мистецька програма з участю письменниці-поетеси Ганни Черінь та артистів Віри Левицької й Богдана Паздрія. Всі українські національні організації та члени й прихильники УЗХ прошені на ювілейний бенкет УЗХ.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО ЗАГРОЗУ ВІД ТЕЛЕВІЗОРА

Загально знаємо, що винахід, та розповсюдження телевізора є великим поступом людства — але також знаємо, що кожний винахід може бути зле використаним, і не якслід ужитим — В Нюаркській парафії, дня 26-го вересня ц. р на кожній Службі Божій виголошувано проповідь про: „деструк но проповідь про: „деструктивну роботу телевізора на американському терені".

Душу, чоловіче „я", формує дім, школа, та церква. В нинішній добі формує чоловіче „я" телевізор. Діти, залюбки, можуть дивитися цілий день на його образці й рідко коли можуть побачити там щось виховного. Учаться при тім розпусти, крадежей, мордів, та інших кримінальних проступків. За ці усі недомагання, на основі проповідей, поносять відвічальність батьки. Відтяжім дещо батьків від цих тягарів. Вони не все можуть слідкувати за своїми дітьми. Чому в цю виховну справу, своїх будучих громадян не вгляне Уряд? Чи не легше буде працювати над санацією цього дражливого питання визначеній „Урядовій Комісії"? Чи ця справа також нарушує Конституцію? А батькам пригадка стара, та знана приповідка "Призвичаєння стається другою натурою".

М. Шабола

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ЗАХОДОМ
86-го ВІДДІЛУ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
ПЛАСТОВИЙ ТЕАТРАЛЬНИЙ ГУРТОК СТАНИЦІ ПАССЕЙКУ
„КАРПАТСЬКІ ДЗВІНОЧКИ"
виступить з п'єсою-сатирою для дітей і молодих духом
ІВАНА ФРАНКА
„ЛИС МИКИТА"
в неділю, 10 жовтня 1971 р.
о год. 4-ій по пол.
в залі MT. VERNON SCHOOL
Mt. Vernon Pl., Newark, N.J.
Вступ: діти $1.50, дорослі $2.50.

ОЖ ОЧСУ і АДУК у Філядельфії, Па.
— відзначають —
50-РІЧЧЯ ПИСЬМЕННИКА і ПОЕТА
ЛЕОНІДА ПОЛТАВИ
ЛІТЕРАТУРНИМ ВЕЧОРОМ
в суботу, 16-го жовтня 1971 року
о год. 6-ій веч. в ЗАЛІ „ТРИЗУБА"
В ПРОГРАМІ — ЧИТАННЯ ТВОРІВ і КОНЦЕРТОВА ЧАСТИНА.
Слово про Автора — Проф. д-р Григор Лужницький.
Читання творів і концертова частина. Виконавці: Д. Варварів, М. Гарман, О. Гевка, О. Левицький, О. Максимюк, О. Михалюк, Н. Оранська, З. Погорило, Г. Поритко, Л. Трищуненко, О. Турченюк; Співоче тріо „Соловейки" під мист. кер. проф. Зої Маркович — М. Романяк, М. Мечник, О. Лужецька; і хор ОЖ ОЧСУ — диригент проф. Ірина Чума, акомпаньямент Христя Остапович.
Після програми — ГУТІРКА ПРИ ЧАЙКУ.

ПОВІДОМЛЯЄМО ЧЛЕНІВ 76-го ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ, Б-ва СВ. ІВАНА в НЮАРКУ, Н. Дж.
що з огляду на стан здоров'я секретаря Відділу п. Василя Салабуна, збіркою вкладок і полагодуванням членських справ буде займатися крім секретаря, також предсідник Відділу Мирослав Демчук. Його адреса і число телефону:
Mr. Myroslaw Demchuk
293 Kerrigan Blvd., Newark, N.J. 07106
Тел. 375-7850
Мир. Демчук, предс., 76-го Відд. УНС

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
149 2nd Avenue
П'ЯТНИЦЯ, 8-го ЖОВТНЯ 1971 РОКУ
ЗУСТРІЧ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА З ГРОМАДЯНСТВОМ
Будуть виголошені доповіді:
1. ЛЮБОМИР ВИНАР — дійсний член УВАН і НТШ — „Українське Історичне Товариство: розвиток української історичної науки в 1970-их роках:"
2. БОГДАН ВИНАР — дійсний член УВАН і НТШ — „Деякі питання української наукової політики".
Після доповіді — дискусія.
Початок год. 7:30 веч.

Увага! ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ Увага!
ПЛАСТУНІВ-СЕНЬЙОРІВ
охочих їхати автобусом
НА З'ЇЗД І ВЕЛИКУ РАДУ УПС в БОФАЛО,
що ще є кілька вільних місць в автобусі.
Від'їзд автобусу з Ню Йорку з-під Пластової Домівки в п'ятницю, 8-го жовтня, о год. 9:30 вечора, — поворот до Ню Йорку — неділя, 10-го жовтня, год. 9-та вечора.
Зголошення тел. OR 3-9801 або GR 5-6960

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ
ЗАПОЧАТКОВУЄ МИСТЕЦЬКИЙ СЕЗОН 1971-72 Р. Р.
ВИСТАВКОЮ ТВОРІВ
ЗИНОВІЯ ОНИШКЕВИЧА
у СВОЇЙ ДОМІВЦІ в ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ КЛЮБІ
Ню Йорк, 149 — 2-га Евеню
ВИСТАВКА ОХОПЛЮЄ ОЛІЇ Й АКВАРЕЛІ, КВІТИ Й ПЕЙЗАЖІ
ВІДКРИТТЯ ВІДБУДЕТЬСЯ 10-го ЖОВТНЯ 1971 р. о год. 1-ій
Виставка буде відкрита кожного дня 6-8 веч. В суботу й неділю 1-8 веч.

Увага! Рочестер й околиця! Увага!
У неділю, 10-го жовтня 1971 року, початок о 6-ій год. веч.
в ЗАЛІ НАРОДНОГО ДОМУ відбудеться
ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР
ПИСЬМЕННИКА
МИКОЛИ ПОНЕДІЛКА
Гостям раді!

Що читати?

КНИЖКИ ДЛЯ ВАС

Єв. Маланюк: Вибрані твори $2.50; Т. Осьмачка: Китиці часу $0.50; д-р Ю. Мовчан: Записки лікаря $5.00; Що варто б знати $4.00; З. Дончук: Куди веде казка (роман) $5.00; В пошуках щастя (роман) $5.00; Утрачений ранок (ром.) $6.00; Ів. Манило: Січ і відсіч $0.45; Грім за зорею $0.50; Україна сама... $0.50; Альманах „ВОЛОСОЖАР" $0.50. Замовляти:
Mr. I. Manylo, Cumberland Rd.
Millville, N.J. 08332, USA

Членам ОбВУА, всім кол. Воякам і Громадянству подаємо сумну вістку, що дня 2-го жовтня 1971 року в лікарні у Ню Йорку, після короткої, важкої недуги вибув назавжди з комбатантських рядів на 79-му році трудолюбивого і видатного життя, наш Незабутній Побратим по Зброї

сл. п.
Д-р МИКОЛА ГАЛІЙ

кол. поручник Українського Війська, учасник Визвольної Боротьби України в рядах УГА і Дійової Армії УНР, нагороджений Хрестом УГА, Воєнним Хрестом і Пропам'ятною Відзнакою 50-річчя Відродження Збройних Сил України, діяльний член Нюйоркського Відділу ОбВУА і кол. член його Управи, ревний громадський діяч в Краю і на еміграції.

ПАНАХИДА буде відслужена в похоронному домі Петра Яреми, при 7-ій вулиці в середу, 6-го жовтня ц. р. о год. 7-ій увечері.

ПОХОРОН відбудеться у четвер, 7-го жовтня ц. р. о год. 8:30 ранку з цього ж похоронного дому до Катедри УПЦ св. Володимира, при 160 82-ій вулиці, а звідтіля на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Членів ОбВУА закликаємо якнайчисленнішою участю в цих сумних обрядах віддати останню послугу пок. Побратимові.

УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА НЮ ЙОРК

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
св. п.
Д-ра ІВАНА ДРАБАТОГО
відбудеться
у НЕДІЛЮ, 10-го ЖОВТНЯ 1971 року
о год. 12-ій в полудне
Посвячення Пам'ятника
на Його могилі на Українському Православному Цвинтарі у Бавнд Бруку, Н. Дж.,
на яке запрошуємо Приятелів та Знайомих Покійного.
ПОБРАТИМИ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 2-го жовтня 1971-го року, по короткій і важкій недузі відійшов у Вічність на 85-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни, наш Найдорожчий БАТЬКО, ДЗЯДЗЬО і ПРАДЗЯДЗЬО

бл. п.
СТЕФАН ЖУК

народжений 26-го грудня 1885-го року в Олешицях, повіт Радехів, Україна.

ПАНАХИДА в понеділок, 5-го жовтня 1971 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН у вівторок, 5-го жовтня 1971 р. о год. 8:30 рано з церкви св. Юра в Ню Йорку на український цвинтар у Факс Чейс біля Філядельфії, Па.

Горем прибиті:

ТАТІЯНА ОСАДЦА — дочка з мужем АПОЛІНАРІЄМ
ОКСАНА СТТЕР — дочка з мужем ЕВҐЕНОМ
ТИНЯ ОСАДЦА — внучка
ТАНЯ ДЕМЧУК — внучка з мужем ВОЛОДИМИРОМ і донечками: ЛЮБОЮ і ТАНЕЮ
ХРИСТИНА ПАВКСІС — внучка з мужем ІВАРОМ та донечками: ІННС-МАРІЄЮ та АЛІНОЮ
МАРІЯ й ЕМІЛІЯ — сестри в Канаді
ФРІЦ ЖУК — братанок з дружиною МАРТОЮ в Німеччині
та близька і дальша Родина

50.00 долярів на „ЦЕРКВУ в ПОТРЕБІ"
складаю замість квітів на свіжу могилу
бл. п. о. Прелата Василя Ощипко
б. пароха села Борщовичі, повіт Львів, котрий повернувши із заслання в Сибіру, переділився до Польщі, де опікувався виселеними лемками.
Помер в Кракові, дня 25-го вересня 1971 року.
Просимо Знайомих про молитви за спокій шляхотної Душі Покійного.
ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ДОРОГОМУ БАТЬКОВІ!
Д-р КЛИМ МЕЛЬНИК з РОДИНОЮ

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. Зенона Куровицького
на фонд „Церква в Потребі" складають:

Антиза Василишин і син Богдан	$20.00	І. і З. Бундзяк	10.00
В. і Н. Дума	20.00	В. і К. Пахульський	10.00
П. Кісіль	20.00	П. і А. Петровський	10.00
І. і М. Кишш	20.00	З. і Р. Пастернак	10.00
В. і З. Никифорук	20.00	І. Станецький	10.00
		Наталія Саєвич	5.00

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ
св. п.
ІВАНА ДОРОТИ
в неділю, 10-го жовтня 1971 року
о год. 12-ій дня
буде відслужена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві СВ. МИКОЛАЯ
при President вул. в Пассейку, Н. Дж.
Після Служби Божої відбудеться
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
на цвинтарі ST. MICHAEL в LODI, N.J.
Того ж самого дня відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві СВ. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО
в Ріджайна, Канада.
Просимо Друзів і Знайомих про молитви.
ДРУЖИНА, ДІТИ і ВНУКИ

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНОГО СОЮЗУ ЗСА
повідомляє, що
в неділю, 10-го жовтня 1971 року
о год. 12-ій дня
на УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ в БАВНД БРУКУ, Н. Дж.
буде
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
НА МОГИЛІ СВ. П.
Д-ра ІВАНА ДРАБАТОГО
ЧЛЕНА-ОСНОВОПОЛОЖНИКА УНДС

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
сл. п. Івана Дороти
Незабутнього нашого ВАТЬКА і ДІДУСЯ
складаємо 25.00 долярів
на „Церкву в Потребі" (Фонд Кардинала Й. Сліпого)
Єлисавета і д-р Богдан КАЗИМИРА
з дітьми Надею, Мартою і Дмитром

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що дня 1-го жовтня 1971 року відійшла від нас на Вічний Спочинок, на 74-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО та ДІДУСЬ

бл. п.
ІВАН ДУСАНІВСЬКИЙ

народжений в Україні в селі Денисів, Тернопільщина.

ПАНАХИДА — 4-го жовтня 1971 р. о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Quinn Funeral Home, 36-та вул. і Бродвей, Асторія, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 5-го жовтня 1971 р. о год. 9-ій рано з української Католицької Церкви Чесного Хреста в Асторії на цвинтар в Бронксі, Н. Й.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
син — ЯРОСЛАВ з дружиною СТЕФАНІЄЮ та внуки ІГОРЧИК та ОЛЕСЬ
і найближча Родина тут і в Україні

З великим жалем повідомляємо, що 2-го жовтня 1971 року, після тяжкої недуги, на 79-му році життя, помер великий патріот та прекрасна людина

Д-р МИКОЛА СЕМЕНОВИЧ ГАЛІЙ

про що Друзів, Приятелів, Його бувших Учнів та ціле Українське Громадянство повідомляє

родина ЗЕЛЕНСЬКИХ

Ню Йорк, Н. Й.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 28-го вересня 1971 року відійшла у Вічність, прийнявши Найсвятіші Тайни на 59-му році життя, наша Найдорожча ПОДРУГА, МАМА, БАБУСЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.
ОЛЬГА КОРЧИНСЬКА з дому МЕЛЬНИК

ПОХОРОН — в п'ятницю, 1-го жовтня 1971 року в Bridgeport, Pa.

Прибиті горем:

о. ВОЛОДИМИР КОРЧИНСЬКИЙ — муж
ЛІДІЯ ДИХДАЛА з мужем ЮРІЄМ і дітьми ҐЕНЬОМ, РОМЧИКОМ і НЕЛЕЮ — дочка
НЕЛЯ ЛЄХМАН з мужем БОГДАНОМ і дітьми БОГДАНЧИКОМ, ПЕТРУСИКОМ і МИХАСИКОМ — дочка
о. ВОЛОДИМИР ВЕНЕДИКТ МЕЛЬНИК, ЧСВВ — брат
ДМИТРО МЕЛЬНИК — брат в Україні
ЄВДОКІЯ ФЕДИНЯК — сестра в Україні
МАРІЯ МЕЛЬНИК — братова
МАРТА ЛЕВИЦЬКА з чоловіком о. ЯРОСЛАВОМ — братанка
АНДРІЙ МЕЛЬНИК з дружиною ІРЕНОЮ — братанок
ТЕРЕНЯ ДАХНІВСЬКА з мужем МИРОНОМ — братаниця
о. ЄВГЕН і ЛІНА ДИХДАЛА — свати
ПЕТРО і ЄВГЕНІЯ ЛЄХМАН — свати

У МАЛИХ КОМУНІСТИЧНИХ КРАЇНАХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

156 православних каплиць замкнено і перетворено на культурні та спортові центри".

Трохи про Кубу

Старий адвокат у Гавані, зустрівшись із давнім знайомим, що побував у кубинській столиці, поділився своїми спостереженнями з місцевого життя.

Як адвокат, він не має чого робити в Гавані і мусить працювати в канцелярії державної установи. Всякі дрібні справи побутового характеру, пов'язані із заробітною платнею, порушенням громадського ладу тощо, вирішують не суди, а адміністративні та поліційні службовці, здебільшого одноособово, з допомогою лише технічної секретарки. Вони не люблять, коли до тих справ вмішуються адвокати, мовляв, „це залишки буржуазного устрою, які лише утруднюють об'єктивне дослідження та вирішення питання". Заяви до таких осіб може писати хто завгодно на стандартних друкованих формах, що їх належить лише виповнити і подписати. Одержавши таку заяву, відповідна службова особа викликає до себе всіх причетних до справи людей і по докладному їх опитуванні виносить рішення. Таке рішення можна оскаржувати „по інстанціях", аж до самого Фіделя Кастра. Тому є чимало дрібних справ, які тривають роками, не знаходячи остаточного рішення. Приватному адвокатові трохи дають заробляти кримінальники. Політичні процеси відбуваються за зачиненими дверима і участи в них приватні адвокати не беруть, замість них призначаються державні „оборонці", які завжди підтримують суддю. В Кубі тепер на адвокатів вчаться лише ті молоді люди, які думають займатися вищою політикою або дипломатією.

Багато продуктів на Кубі лімітовано, продають їх на картки; в ресторанах та їдальнях вибір страв дуже обмежений. Для відповідальних працівників партійного, державного апарату та поліції існують „закриті розподільники" за совєтським зразком. Совєтчиків на Кубі є чимало, багато з них працюють „консультантами" в різних установах, зокрема в поліції. Совєтчики живуть в окремих, призначених для них, будинках.

Але ось один цікавий факт. Раніше Гавана, найбільше з усіх столиць Латинської Америки, мала небоб, яких називали тут „вагабундами". Тепер тут годі побачити на вулиці бодай одного „вагабунду". Всіх їх використовують головно на вирощуванні та збиранні цукрової тростини і на ловленні риби. Правда, робітники з них погані і над ними потрібний постійний суворий нагляд.

Куба ніби дуже дорого коштує Совєтському Союзові, але московські гроші переважно йдуть на підривну комуністичну діяльність в інших латиноамериканських країнах. На Кубі вишколюються багато комуністичних підривників з усього латино - американського континенту; з Куби ж фінансуються комуністичні терористи та доставляється їм зброю. Під виглядом „посиленої допомоги" Кубі Москва фактично витворює нові комуністичні вогнища.

І ще одна цікава подробиця: коли в Москві „колективне керівництво" складається з „тройки" - тріюмвірату, на Кубі діє дуумвірат — Фідель Кастро та його рідний брат.

ФІЛЯРЕТ КОЛЕССА

(Закінчення із стор. 2-ої)

не найважливіша, бо найбільше значення мають його наукові праці з музичної етнографії, якими здобув він собі славу не лише в українській, але й в міжнародній музичній етнографії. Важливіші з цих праць це: „Огляд українсько - руської народної поезії" (Львів, 1905), „Ритміка українських народних пісень" (Записки Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові, 1906-7), „Про мелодійну і ритмічну будову українських речитованих пісень" (Відень, 1909 — німецькою мовою), „Мелодії українських народних дум" (Записки НТШ, Львів, 1910, 1913), „Варіянти мелодій українських народних дум" (Записки НТШ, Львів 1913), „Наверствування і характерні ознаки українських народних мелодій" (Відень, 1916, нім. мовою), теж саме українською мовою (Записки НТШ, Львів, 1918), „Про музичну форму українських народних пісень з Поділля, Холмщини і Підляшшя" (Львів, 1916), „Українські народні думи" (Львів, 1920), „Народні пісні з південного Закарпаття" (Ужгород, 1923), „Характеристичні ціхи західньо-українських музичних діялектів у мелодіях народних пісень „Лемківщини" (1927 — у польській мові), „Характеристика української народної музики" (Краків, 1932 — в польській мові), „Про українську народну музику" (Париж, 1934 — у французькій мові), „Старинні мелодії українських обрядових пісень на Закарпатті" (Ужгород, 1934), „Народні пісні з Підкарпатської Русі" (Ужгород, 1938), „Леся Українка і український музичний фольклор" (Львів, 1946).

Праці Колесси засновані на довголітніх студіях музичної етнографії, починаючи народними піснями, які записував він сам, його брат Іван та інші етнографи, а в дальшому на студіях праць українських і чужих учених, як проф. Ягіч, Горнбостель, Лях, Беля Барток (мадярський композитор і етнограф, з яким Колесса мав дружні зв'язки). Мандрівки по Гуцульщині, Лемківщині, Закарпатті, поїздки на придніпрянщину, де він записував народні думи від кобзарів-бандуристів, збагатили його матеріяли для студій музичного фольклору. Крім цього опрацьовував він записи народних мелодій з фонографічних валків, що їх зібрали О. Роздольський, В. Гнатюк, О. Сластьон, Леся Українка, Климент Квітка та ін. Праця Ф. Колесси дала почин для дальших студій в ділянці музичної етнографії, а чужим ученим дала матеріяли про українську народну музику.

Творчість Ф. Колесси ще не є як слід опрацьована, а сучасні підсовєтські дослідники часто викривлюють факти чи насвітлюють їх однобічно. На доказ цього можна навести вислови Софії Грици, яка в книжці „Філарет Михайлович Колесса" (Київ, 1962) пише: „Наприкінці XIX - початку XX ст., у період загострення клясової боротьби в капіталістичному суспільстві, буржуазна фольклористика намагалася оголосити народ пасивною масою, нездібною до самостійного творення художніх цінностей". На чому засновує вона свій вислів — невідомо, бо ніяких доказів не подає. А треба ствердити, що почин до студій української народньої творчости вийшов від „буржуазних поміщиків", як поляки-українофіли К. Ліпінський, О. Кольберґ, А. Коціпінський, И. Витвицький та інші чи українців „поміщицького роду", як М. Лисенко чи Леся Українка, або „попів і поповичів", як С. Воробкевич, М. Кумановський, О. Нижанківський, П. Бажанський і десятки інших. Вони, як пише буковинець о. С. Воробкевич, ходили в погоду й негоду по селянських курних хатах і записували народні пісні, щоб захоронити їх від забуття. Значить, вони вважали, що ця „пасивна маса" здібна до самостійного творення художніх цінностей.

Філярет Колесса, попри своє велике знання, був людиною дуже скромною, і одним з доказів цього може бути те, що він, живучи під час першої світової війни у Відні, давав мені не раз свої музичні твори з проханням, щоб я показав їх моєму професорові для оцінки. Свого „я" не ставив він ніколи на першому місці, а до розв'язки наукових проблем підходив завжди з повною безсторонністю.

ЗАЛИШЕНА НА СЕБЕ...

(Продовження зі стор. 2-ої)

жа, крас розпач і ночами не сплю, а все із-за того,, як кінці в'язати до купи, та й думаю про свого сина.

Мовкне. І я не говорю — чекаю.

А вона: - Не раз мені сниться чоловік Микола, і я все йому кажу: „Мені ще не час іти до тебе"... Бо й самі скажіть — чи я маю право тепер вмерти? А що ж тоді мій син на Воркуті? А коли він там помре, може й хрестика йому на могилі ніхто не поставить. Інакше, як поминали такі національні герої як Сорока, але мій син — хто його згадає, він не особливий герой... Хоча б у Львові уже був, було б мені спокійніше, а так... А може колись сюди до мене прийде...

— Коли мені вже зовсім важко, тоді й звук музики мене дразнить, хапаюся за шитво, латання, читаю книжку — і живу...

На відхідним каже: — Ось почекайте, я хочу вам передати прекрасний нарис однієї польської письменниці П про матір і її долю...

Як багато є старенських українських жінок, які виїхали з України, ледве навчились, чужої їм мови і живуть тепер самотно — одні спогадами, другі надією, але є й такі, що й це їх залишило...

Любов Коленська

КОРОТКІ ВІСТКИ

— ІЗРАЇЛЬ ОТРИМАВ від З'єдинених Стейтів обіцянку, що він дістане бажані дальші бойові джети, якщо погодиться на відкриття Суезького каналу, себто — піде в цій справі назустріч деяким єгипетським вимогам і зійде із свого непримиримого становища. ЗСА вважають, що відкриття Суезького каналу допоможе осягнути мир на Близькому Сході.

— ВЖЕ ДРУГИЙ РІК ПІДРЯД МІСТО БАЛТИМОР у стейті Мериленд визнане за найбільш небезпечне місто в ЗСА, перше за кількістю грабунків, нападів, насильств тощо.

— З ПЕРШОГО ЖОВТНЯ МАЛИ БУТИ значно підвищені платні для військовиків. Але покищо таких підвищень платні не буде, у зв'язку з урядовим „замороженням" заробітних платень, принаймні до 13-го листопада.

— ЗА ВБИВСТВО ПОЛІЦАЯ НА БРУКЛИНІ, який намагався припинити вуличну бійку, 21-річний Тімоті Рід дістав 15 років в'язниці, а його співучасник Капюто 5 літ умовного засуду. Випадок стався в минулому році, але в судах забагато справ і вони не встигають їх вчасно розглядати.

— МИНУЛОГО РОКУ РОЗБИЛИСЬ У ЗСА 1 270 малих приватних літаків, а всіх нещасливих випадків з літаками, що їх вели приватні пілоти, було майже 5 000. Тому секретар транспорту Джон Волпі запропонував запровадити більш стислу контролю над навчанням приватних пілотів та визначенням їх кваліфікацій. Законодавство й вимоги до таких пілотів майже не змінилися від 1938 року.

— ДЕПРТАМЕНТ ЗДОРОВ'Я, ОСВІТИ І СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ сповістив, що з нового року всі ті, що користуються лікарями з рамени „Медікейд", будуть змушені платити за перебування в шпиталі не 60 долярів, а 68 дол. Ця сума — це так званий „початковий видаток", бо потім за пацієнта платить „Медікейд". Суму підвищено на 8 долярів внаслідок загального подорожчання в Америці.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Комітет Українських Студій в Гарвардському Університеті повідомляє про слідуючі вакансії для гостинних професорів або викладачів:

1. Академічний рік 1972-1973
   Історія України (по можності інтелектуальна історія 19-го століття)
2. Літні виклади Гарвардського Університету 1972
   Історія України (по можності 20-го століття)
   Українська мова
   Українська література (по можності 20-го століття).

Кандидати повинні мати докторський ступінь у своїх ділянках і бути активними членами професорського складу своїх університетів. Їм має бути менше як 65 років життя і вони мають мати досвід викладання англійською мовою.

Комітет запрошує всі українські наукові установи, а також членів ФКУ пропонувати кандидатів. Кожен кандидат має вислати життєпис (з усіма подробицями про освіту, педагогічний досвід та друковані праці) секретареві Наукової Ради Катедр Українознавства до 10-го листопада 1971 р. Ці аплікації пересилаються Науковою Радою і будуть предані комітетові Українських Студій в Гарвардському Університеті не пізніше як до 10 грудня 1971 р. Комітет, по розгляді вибраних НРКУ кандидатур, передасть свої пропозиції відповідним департаментам Гарвардського Університету для остаточного вибору й затвердження.

Адреса секретаря Наукової Ради Катедр Українознавства:
Profesor Yaroslaw Bilinsky, 2 Mimosa Drive, Newark, Del. 19711.

Комітет Українських Студій в Гарвардському Університеті

Кембрідж, 1-го жовтня 1971 р.

Аллентавн відзначить 100-річчя Лесі Українки

Аллентавн, Па.—(І. Стасів) Український Конгресовий Комітет Америки, Відділ Лігай Веллі при співучасті жіночих організацій, завершує приготування до Ювілейного святкування 100-річчя з дня народження великої української поетки-Лесі Українки.

Святкування на честь полум'яної поетеси, відбудеться в дні 10-го жовтня ц. р., о год. 3-ій по полудні, в залі Пречистої Діви Марії при 803 Н. Фронт Ст. Аллентавн, Па.

Академічну частину свята розпічне привітальним рі в Аллентавні. Головну ділу УККА—п. І. Гуцалюк, а офіційне відкриття довершить о. прот. В. Чекалюк—парох Пречистої Діви Ма- словом голова місцевого відпромову на святі виголосить запрошена Мирослава Ласовська, перша заступниця голови ОЖ ОЧСУ, відома широкому загалові суспільно-політична діячка і письменниця. Голова місцевого відділу СУА— Анна Сиган промовить англійською мовою.

У вокально-музичній частині буде гостинний виступ співочого гуртка „Незабудька" пластової станиці у Філядельфії під кер. пласт. Ярки Комаровської а також виступ церковного хору Пречистої Діви Марії під кер. В. Каралупи.

Святом проводитиме викладач мов Мюлинберського коледжу—проф. А. Кіпа.

І. С.

БУДУЮТЬ АВТОКЕФАЛЬНУ ЦЕРКВУ В МАНЧЕСТЕРІ

Лондон. — У великому англійському місті Манчестері засновано Комітет для будови нового храму УАП-Церкви. Комітет уже одержав дозвіл від управи міста й затвердження архітектурного пляну новобудови. Тепер треба посилити збірку фондів на дальшу будову, і Комітет апелює до українців доброї волі в цій справі. Бажаючі мають писати - жертвувати на адресу: Rev. A. Maksymiuk, 8 Farnsworth Close, Ashton - under - Lyne, Lanc's, England.

РІДКІСНА ЗНАХІДКА

У місті Кременці Тернопільської області, на горі Куличівці археологи знайшли під час розкопування давніх валів багато кам'яних знарядь праці первісної людини. Найцінніший виявився там уламок оленячого рогу, який пролежав у землі яких 30 000 років і на якому дуже добре збереглися знаки орнаменту у вигляді штрихів і крапочок. „Культура і Життя" з 26 вересня подала ствердження керівника експедиції АН УССР В. Савича, що ця знахідка „свідчить про те, що і в далеку епоху верхнього палеоліту людині було притаманне тяжіння до прекрасного, бажання прикраси т и свій побут".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 9-го ЖОВТНЯ 1971 р.

АМСТЕРДАМ Н. Й. Повакаційні збори Т-ва І. Франка, 266 Відд. о год. 7:30 веч. в Горож. Клюбі. На порядку: звіт з Окружних Зборів, що відбулися 26 вересня 1971 р. Проситься чл. прибути. — В. Труфин, секр.

НЕДІЛЯ, 10-го ЖОВТНЯ 1971 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. в год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі. Проситься чл. вирівняти свої вкладки. — П. Дзюба, гол., М. Лилак, кас., В. Попович, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 251 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі св. ап. Петра і Павла при Вест 7-ій вул. І. Фур, предс., Ю. Оришкевич, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори В-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. — В. Терлецький, гол., П. Федик, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання чл. вкладок від членів Т-ва Дністер — 430 Відд. за місяць жовтень, як слідує: 10 жовтня, від год. 1-3 попол. в УСТ Тризуб; 16 жовтня, в год. від 7-9 веч. в Укр. Домі при 23-ій і Бравн вул. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — Д-р Ів. Скальчук, гол. Ів. Кінгницький, секр.

СПОРТ

ПОЧАТОК ОСІННЬОГО СЕЗОНУ

Чикаго, Ілиной. У неділю 12-го вересня, тут почався осінній футбольний сезон за мистецтво Національної Футбольної Ліги Чикаго. У перших змаганнях осіннього сезону зустрілася перша футбольна дружина УНСТ „Леви", чемпіони весняного сезону групи „Червоні", із італійською дружиною „Марунс", із групи „Сині" — обидві дружини із Вищої Дивізії Футбольної Ліги Чикаго. Вища як і Перша Дивізія складаються із 12-ох дружин, які є поділені на дві групи: „Червоні" і „Сині" щоб скоротити футбольні змагання із 11-ох до 8-ох у кожному сезоні.

У весняному сезоні перемогли Леви мехіканську дружину і програли одинокі змагання проти хорватів 1:2, із групи „Сині". В осінньому сезоні Леви вже грали змагання з Марунс 1:1, а ще мають грати з польськими Орлами і Чеською Спартою із групи „Сині". Крім п'ятьох змагань з дружинами, з групи „Червоні". У весняному сезоні грали Леви 8 лігових змагань, з яких 6 виграли, 1 зремісували і лише одні програли. Здобувши відношення точок 13:3, а воріт 19:7 та чемпіонат групи „Червоні", а Швабен були весняними віцечемпіонами із весняними віцечемпіонами із то п'ять точок — менше від Левів.

Склад Левів: Банах, Медина, Євген, Мішалов, Іванник, Крат, Роман Аріяс, Грін, Яворський, Андрущишин, Рой, Кіпка, Ансельмі, Гординський і Клюфас.

Юнаки: Леви — Атляс 1:2.

У перших змаганнях осіннього сезону стрінулися юнаки УАСТ „Леви" із юнаками мехіканської дружини „Атляс" за мистецтво Дивізії Юнаків Національної Футбольної Ліги Чикаго. Як Леви так і Атляс претендують на чемпіонат Дивізії Юнаків. У весняному сезоні Леви перемогли Атляс і були чемпіонами Дивізії Юнаків.

Склад дружини юнаків УАСТ „Леви": Дрогомирецький, Возьний, Лесишин, Колінченко, Констанце, Залуцький, Ліма, Карпа, Лазор, Гонзалес і Діяз.

Петро Головатий

ТАРЗАН, Ч. 6633. Чулю рятує життя Тарзанові

Мені сумно чути, друже Волоцюго, що ти маєш окалічені нездатні ноги. Чоловік, який не може стояти на власних ногах, терпить велике горе!

Але дозволь мені тут відпочити і допомогти тобі сторожити цей вогонь... Піду принести трохи дерева...

Гей, Тарзане, не відвертайся спиною!

Чулю не чекає, але діє... Ох!...